

ВІДГУК

офіційного опонента Кіприча Сергія Володимировича на дисертаційну роботу Подгурського Станіслава Ельбертовича «Диференційований підхід до швидкісно-силової підготовки кваліфікованих спортсменів різних вагових категорій у тайландському боксі», представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт в галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Актуальність теми дисертації.

Актуальність представленого дослідження обумовлена тим, що підготовка вітчизняних тайбоксерів здійснюється переважно на основі загальних положень теорії спорту та спортивних єдиноборств, залишаючи без достатньої уваги особливості техніки тайландського боксу. На відміну від інших єдиноборств удари у тайландському боксі можуть наноситися будь-якою частиною руки або ноги, що висуває підвищені вимоги до швидкісно-силових можливостей великої групи м'язів спортсменів. Виникла необхідність в розробці науково обґрунтованої методики диференційованого підходу до швидкісно-силової підготовки кваліфікованих спортсменів різних вагових категорій тайландського боксу.

Значне розмаїття ударів, індивідуальних варіантів техніки виконання та прояву рухових функцій у спортсменів потребують удосконалення технології контролю та оцінювання їх швидкісно-силових компонентів. Врахування особливостей у програмах спеціальної фізичної підготовки, створить хороші передумови для подальшого вдосконалення техніки ударів кваліфікованих тайбоксерів.

Підготовка українських тайбоксерів здійснюється, переважно, на підґрунті загальних положень з теорії спорту та інших спортивних єдиноборств, залишаючи без достатньої уваги особливості тайландського боксу. На відміну від інших контактних єдиноборств, удари у тайландському боксі можуть завдаватися будь-якою частиною руки або ноги, що висуває підвищені вимоги до техніки рухів і швидкісно-силових можливостей великих груп м'язів атлетів. Оскільки тайбоксери з різною масою тіла відрізняються між собою у вищевказаних аспектах, виникає необхідність в розробці науково обґрунтованої методики диференційованого підходу до швидкісно-силової підготовки кваліфікованих тайбоксерів різних вагових категорій. Велика різноманітність ударних дій, індивідуальні прояви техніки рухів та рухових функцій у спортсменів з тайландського боксу, вимагають удосконалення технології контролю та оцінювання рівня їх швидкісно-силових якостей. Врахування індивідуальних особливостей у програмах спеціальної фізичної підготовки сприятиме більш ефективному вдосконаленню техніки ударних рухів кваліфікованих тайбоксерів.

Виходячи з вищезазначеного, дисертаційна робота Подгурського Станіслава Ельбертовича «Диференційований підхід до швидкісно-силової підготовки кваліфікованих спортсменів різних вагових категорій у тайландському боксі» є актуальною і сучасною.

Зв'язок роботи з науковими планами, темами. Представлена дисертаційна робота була виконана на кафедрі історії та теорії олімпійського спорту Навчально-наукового олімпійського інституту Національного університету фізичного виховання і спорту України відповідно до Плану науково-дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2016-2020 рр. за темою 2.27 «Вдосконалення системи спортивної підготовки і змагальної діяльності кваліфікованих спортсменів в сучасних умовах інтенсифікації змагальної діяльності» (номер державної реєстрації 0117U000806), та Плану науково-дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2021-2025 рр. за темою 2.5 «Структура і зміст багаторічної підготовки спортсменів в сучасних умовах розвитку спорту» (державний реєстраційний номер 0121U108197).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, які представлені в дисертації підкріплена використанням коректних методів дослідження.

Дисертаційна робота, загальним обсягом 265 сторінок тексту комп'ютерного набору виконана державною мовою. Робота включає: анотацію, вступ, п'ять розділів, практичні рекомендації, висновки, список використаних джерел та додатки. Дисертація містить 28 таблиць та 12 рисунків. Список використаних джерел складається з 236 найменувань.

У **вступі**, за стандартною формою, обґрунтовано актуальність досліджуваної теми, окреслено зв'язок з науковими планами, темами, визначено мету та завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, розкрито наукову новизну і практичну значущість отриманих результатів, вказано особистий внесок здобувача в спільно опублікованих наукових працях, відображено інформацію про апробацію результатів дослідження та публікації за темою роботи, структуру й обсяг дисертації.

Перший розділ «Структура і зміст спеціальної фізичної підготовки кваліфікованих спортсменів у тайландському боксі» містить аналіз та узагальнення публікацій та інформаційних джерел, які розкривають загальні підходи та специфіку розвитку швидкісно-силових можливостей у контактних одноборствах; представлено історичні віхи розвитку тайландського боксу, як спортивної дисципліни, особливості техніки ударних прийомів, фактори реалізації та забезпечення змагальної діяльності в тайландському боксі, доведено необхідність диференційованого підходу до спеціальної фізичної підготовки швидкісно-силової спрямованості кваліфікованих спортсменів різних вагових категорій у тайландському боксі, а також інформацію щодо існуючих підходів до вирішення задач швидкісно-силового вдосконалення та контролю спеціальної фізичної підготовленості кваліфікованих спортсменів у тайландському боксі.

У **другому розділі** «Методи та організація дослідження» представлено і описано методи дослідження, обґрунтовано їх застосування, описано організацію досліджень.

Дано характеристику досліджуваного контингенту і загальної організації досліджень: робота і процес дослідження включала чотири послідовних, логічно взаємопов'язаних етапи впродовж кількох років роботи. Аналізувалися відеозаписи 21 поєдинку чемпіонатів світу серед аматорів дорослої групи з 2011 по 2017 роки і чемпіонату України 2018 року. У дослідженні брали участь 45 кваліфікованих спортсменів (майстри спорту України, кандидати в майстри спорту України) – чоловіки віком від 18 до 28 років. Констатуючий і формуючий педагогічні експерименти були проведені впродовж 2019-2020 років на базі ДЮСШ № 5 м. Київ, у спортивному клубі «Muay Thai Spirit Gym», та спортивному комплексі «Меридіан».

У **третьому розділі** «Особливості прояву швидкісно-силових можливостей у процесі виконання ударних прийомів кваліфікованими спортсменами різних вагових категорій у тайландському боксі. Підсумками проведеної аналітичної роботи, представлено дані щодо реалізації швидкісно-силових можливостей у процесі виконання ударних прийомів кваліфікованими тайбоксерами різних вагових категорій, а також виконано аналіз змагальної діяльності кваліфікованих тайбоксерів.

У **четвертому розділі** «Обґрунтування диференційованого підходу до швидкісно-силової підготовки кваліфікованих спортсменів у тайландському боксі» здобувач розкриває наступні питання: розробка та впровадження диференційованої програми вдосконалення швидкісно-силових можливостей кваліфікованих тайбоксерів різних вагових категорій та підтвердження її ефективності, а також обґрунтування контрольних вправ для оцінки ефективності швидкісно-силової підготовки кваліфікованих тайбоксерів.

П'ятий розділ «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» присвячено узагальненню отриманих експериментальних даних. Дана характеристика отриманим результатам, розкрито практичну і теоретичну значущість проведеної роботи. Здійснено порівняльний аналіз отриманих результатів дослідження з відомими розробками інших авторів стосовно даної теми та отримано нові дані щодо досліджуваної проблеми.

Представлені у роботі **висновки** відповідають меті та завданням дослідження, а практичні рекомендації відображають отримані наукові результати.

Достовірність і наукова новизна отриманих результатів.

Проведена пошукова і дослідницька робота дозволила Подгурському С.Е. **вперше:** виявити особливості комплексного прояву швидкісних і силових компонентів рухових функцій кваліфікованих тайбоксерів різних вагових категорій, які були встановлені шляхом кількісної оцінки показників техніко-тактичних дій в умовах змагальної діяльності; розробити технологію оцінки рівня розвитку швидкісно-силових можливостей спортсменів різних вагових категорій у тайландському боксі; розробити диференційовані програми у вигляді модулів швидкісно-силової спрямованості для ефективного підвищення швидкісно-силових можливостей кваліфікованих спортсменів різних вагових категорій; обґрунтувати методику тренувальних програм з удосконалення швидкісно-силових можливостей кваліфікованих спортсменів різних вагових категорій.

Також автором дисертації **доповнено і систематизовано** цілісну систему наукових знань щодо теоретико-практичних, а також методичних положень спеціальної фізичної підготовки кваліфікованих спортсменів різних вагових категорій у тайландському боксі; **вдосконалено** технологію оцінки рівня розвитку швидкісно-силових можливостей кваліфікованих спортсменів різних вагових категорій у тайландському боксі (як в ударних прийомах, так і у фізичних вправах); **дістала подальшого розвитку** тема досліджень, що пов'язані з диференційованим підходом до швидкісно-силової підготовки кваліфікованих спортсменів різних вагових категорій у тайландському боксі.

Практична значущість результатів дослідження полягає у тому, що були розроблені диференційовані програми швидкісно-силової підготовки спортсменів у тайландському боксі різних вагових категорій з урахуванням їх особливостей щодо комплексної реалізації швидкісних і силових компонентів підготовленості у змагальній діяльності. Результати проведених досліджень були впроваджені у навчально-тренувальний процес кваліфікованих тайбоксерів спортивного клубу єдиноборств «Муей тай спіріт джим» м. Києва в період з вересня 2019 по травень 2020 років, практику підготовки збірної команди Чернігівської області з кікбоксингу (впродовж 2019 року), навчально-тренувальний процес кафедри спортивних єдиноборств та силових видів спорту Національного університету фізичного виховання і спорту (вересень 2019 р. – червень 2020 р.); факт впровадження підтверджено відповідними актами впровадження.

Повнота викладення результатів дослідження у друкованих працях. Результати дисертаційної роботи висвітлені в 12 наукових публікаціях: 4 статті у наукових виданнях з переліку наукових фахових видань України, 2 статті у періодичних наукових виданнях Великобританії та Іспанії, проіндексованих у базі даних Scopus (Q2, Q3) та Web of Science; 5 публікацій апробаційного характеру, 1 публікація додатково відображає наукові результати дисертації.

Апробація результатів дослідження. Результати дисертаційного дослідження було представлено на міжнародних конференціях: «Молодь та олімпійський рух» (Київ, 2018-2020 рр.); «Фізична культура, спорт і здоров'я: стан, проблеми та перспективи» (Харків, 2020 р.); а також на всеукраїнських конференціях: «Фізичне виховання і спорт в навчальних закладах України на сучасному етапі: стан, напрямки та перспективи розвитку» (Кропивницький, 2020 р.); Всеукраїнському форумі «Спортивні єдиноборства: шляхи розвитку та вдосконалення» (Київ, 2020 р.); Всеукраїнському семінарі з підвищення кваліфікації тренерського складу за темою доповіді «Ефективність засобів контролю спеціальних швидкісно-силових можливостей кваліфікованих спортсменів тайландського боксу шляхом виявлення взаємозв'язку зрушень показників ударних прийомів щодо контрольних вправ» (Київ, 2020 р.).

Рекомендації щодо використання результатів дисертації. Результати дисертаційного дослідження можуть бути використані в практичній діяльності тренерів з тайландського боксу та інших єдиноборств з метою підвищення ефективності підготовки кваліфікованих спортсменів, а також самими атлетами з тайландського боксу безпосередньо у навчально-тренувальному процесі.

Загальні висновки структурно повністю відповідають завданням дослідження та змісту основного тексту роботи, є логічними, доречними, відображають основні результати

дослідження. Робота також містить додатки, де відображені список публікацій здобувача за темою дисертації; акти впроваджених результатів.

Структура та обсяг дисертаційної роботи, а також її представлення і оформлення відповідають вимогам МОН України.

Недоліки і зауваження до дисертаційної роботи.

Загалом позитивно оцінюючи дисертацію Подгурського Станіслава Ельбертовича, слід вказати на побажання та зауваження, які не знижують значимості представлених результатів але потребують пояснень і уточнень:

У другому розділі автором дано детальне описання застосування модифікованого спортивного снаряда дворучна «Гиря Подгурського», який рекомендується використовувати для вдосконалення швидкісно-силових можливостей спортсменів тайландського боксу. На нашу думку, доцільно було б винести детальне описання даного снаряду і технології його використання в практичні рекомендації або в додатки.

У підрозділі 1.2. «Техніка ударних прийомів у тайландському боксі» автор посилається на загальновідому класифікацію фізичних вправ за В.М. Платоновим. Достатньо було зробити посилання одним реченням на першоджерело, не дублюючи її опис у роботі.

В роботі зустрічалися не точні, з методичної точки зору, терміни, як от «...а у класичному боксі опорною (**ногою**) є передня, і центр ваги зміщений саме до неї». У науковій роботі бажано уникати подібних термінів і формулювань.

Ключовим питанням нам бачиться впровадження отриманих результатів і розроблених практичних рекомендацій у практику підготовки кваліфікованих тайбоксерів. Як, на Вашу думку, це можна реалізувати на практиці?

У тексті роботи зустрічаються поодинокі стилістичні та орфографічні помилки або неточності.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Подгурського Станіслава Ельбертовича на тему «Диференційований підхід до швидкісно-силової підготовки кваліфікованих спортсменів різних вагових категорій у тайландському боксі», є завершеним самостійним дослідженням, має наукову новизну, характеризується новим підходом і практичною цінністю, відповідає спеціальності 017 Фізична культура і спорт, вимогам наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019), вимогам освітньо-наукової програми, яку успішно завершив здобувач, вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44), а її автор Подгурський Станіслав Ельбертович заслуговує присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

